

TOPOGRAFIA BOLESTI

IKAR

Ivan
Lesay

**TOPOGRAFIA
BOLESTI**

**Ivan
Lesay**

Text © 2020 by Ivan Lesay
Jacket design © 2020 by Nikola Janíčková
Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

Redigovala Mika Rosová.
Korigovala Martina Korbová.
Obálku navrhla Nikola Janíčková.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2020
ako svoju 1 629. publikáciu v elektronickej podobe.
Prvé vydanie.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-7534-8

TELO

pro-topia

Voda padá, vytápa kúty vedomia. Kreslí sa modrá, hoci taká nie je. Farbu mení podľa množstva. Málo tekutiny nemá žiadnu. Čím je vody viac, tým ťažšie ňou prenikajú červená, oranžová, žltá či zelená vlnová dĺžka svetla - iba modrá má šancu prežiť. V temnom daždi zo šedej oblohy však modrú nevidno.

„Zmokneme, poďme sa schovať,“ povedala. Celým telom ju pritlačil k múru, takže bola v suchu, krytá z oboch strán. Mal horúci dych, ona husiu kožu. Odtiahol hlavu, dlho sa na seba dívali. Pršalo kolmo, bolo bezvetrie, dážď mu zmáčal zátylok a chrbát, no tvár mal suchú. Neponáhľal sa, nechystal sa preč. V okamihu, keď sa im stretli pery, jej na líce, priamo na materské znamienko, padla kvapka vody veľká ako hrozno. Preľakli sa, akoby ich prichytili. Pritom sa len viac kvapiek na plechovom odkvape spojilo do jednej, ťažkej presne tak, aby sa osamostatnila a namiesto priliehania gravitovala.

Spomenula si na to predvčerom, keď ležala natiahnutá na posteli vedľa niekoho iného. Na nahých telách pot, dychy aj tepy v klesajúcich frekvenciách. Cez okno do miestnosti, inak prázdnej, vnikal ruch ulice, stále bližšie hrmenie, údery prvých kvapiek o plechový parapet a pachy obedového menu z reštaurácie na prízemí, vyprážené mäso. Zatiahnuté závesy púšťali dnu len úzky pás slabého denného svetla, dopadalo jej na nohy. Len pred týždňom ju tak strašne boleli, striaslo

ju, keď si na to spomenula. Pritiahla nohy k telu, tieň uvoľnil cestu svetlu, padlo na spotenú vyholenú šiju chlapa vedľa nej. Pozrela na hodinky – hádam nespí, jeho čas vypršal.

Dnes hrmí znova. Dvíha sa vietor, dvíha sa prach, sťahujú sa čierne mraky a zakrývajú zvyšok slnka, ktoré aj tak zapadá. Len čo si sadli do ešte vyhriateho auta, začalo pršať, stihli to len tak-tak. Teraz v tichu pozorujú tých, ktorí vonku v zhone hľadajú cestu k svojim autám a stanom. Bundy a igelitky cez hlavy, nadávky, promile, hurónsky smiech, zvuky ako cez tlmič. Hrmí už nonstop, zem sa trasie, blesky robia živé fotky. Ešte stále neprší tak, ako by mohlo.

Sú spolu dlho a to podstatné si povedali. Bez slova sledujú začiatok spúšte. Ona vykúka von na všetky strany, s energetickým nápojom v ruke, so slamkou v ústach hľadá, kde sa zablýska. Vystiera chrbát, naťahuje tuhé svaly. On hľadá priamo cez čelné sklo, ruky vystreté, stíska volant.

Keď ho zbalila, netušila, že to bude naddlho. Spolužiačky začali chodiť s chlapcami z vedľajších tried, tak aj ona mala pocit, že by si mala nájsť frajera. Padol jej do rany – bol cestou najľahšieho odporu. Nebol škaredý ani nepatril k tým bláznivým pubertiakom, čo sa stále rehocú ako jebnutí a všetko vytrúbia kamarátom. Bol nejaký nijaký, ako komparzista ideálny. Dôveryhodný, to bola tá vlastnosť, ktorú nehľadala, no rada našla.

Kamarátky sa rozchádzali a začínali nové vzťahy, ona zistila, že jej je dobre a drámu nepotrebuje. Ostali spolu.

Jeho profil je ostrý, na pozadí okna so stekajúcimi kvapkami vyzerá ako zmoknutý, hrdý a smutný orol – keď sa vyčasi, vyletí. Sú rovesníci, no vyzerá o päť rokov starší. Prstom ho hladí po obočí, prechádza po viečku a nose, hladí mu bradu. Je pekný. Je nižší než ona. Nevadí jej to, on o svojej výške nehovorí. Celkovo veľa nehovorí. „Môj malý autista,“ tak mu niekedy hovorí ona.

Festival sa kúpe v kvantách vody, vonku už v prúdoch lejaku nevidno nikoho. Krúti kolieskom naboku sedadla, až je skoro v polohe ležmo. Nakláňa sa, snaží sa mu rozopnúť opasok. Jeho Volkswagen Polo má zadné okná oblenené tmavou fóliou, nikto by ich nevidel. Ale nechce sa mu, iba ju pohladí po vlasoch, usmeje sa. Ruku opäť položí na volant, prehmatá kožený návlek upevnený koženými remienkami.

Dážď po polhodine súbežných pohľadov v kapsule ticha pomaly ustáva. Z vedľajšieho auta sa vyvalilo asi osem pripitých tiel, s fľašami v rukách, s vratkými nohami na blate tancujú a vykrikujú. Zdá sa, že festival pokračuje. Stiahne okno, na pódiu ohlasujú ďalších účinkujúcich.

Když vyšel z koupelny, zeptal se mě se sebevědomým úsměvem, jak to mám nejradši. Měl na sobě jen ponožky (-O) a šedé trenýrky zacákané od vody a napnuté vzrušením. Vypadal docela dobře, ale já prostě nemám ráda samolibé chlápky.

„Se svým přítelem!“ zalhala jsem naschvál, ať si nemyslí.

Úsměv mu zmizel z tváře, jen utrousil, že to máme dnes tedy asi smůlu. Zkusil odlehčit situaci, ale já jsem nasadila povinný úsměv. Věděla jsem, že je jen jedním zastavením – můj segment trhu bude vypadat jinak.

Zeptala jsem se ho, jestli budeme konverzovat. Odbojně zakroutil hlavou. Nechtěla jsem ho dál trápit, tak už jsem jen ukázala na jeho boxerky, mrkla jsem a řekla, že s nimi se tedy daleko nedostaneme. Potom šlo všechno hladce, v podstatě rutina. Začala jsem ho dělat rukou, on mi mačkal prsa a zadek. Hlasitě při tom oddechoval, já jsem taky vzdychala – snažila jsem se znít autenticky, dole jsem se natřela gelem a šli jsme na to.

V tomhle byznysu jsem poměrně krátce, ale jsem překvapená, jak málo rozmanití klienti jsou. Jak jsou muži schematictí. Nevím například, jak může chlapa jen napadnout, že to dělám pro radost. Nejen macho jako tehle, ale i kdejaký slizký, tlustý, plešatý úředníček si myslí, že se třesu nedočkavostí, až mi ho tam strčí. Můj bože, dělám to pro peníze. Ty mícháš maltu, ty datluješ do počítače, ty studuješ, ty jseš na penzi... já souložím. Záhada vyřešena.

Když přirážel, soustředila jsem se na jedinou část jeho těla. Dělán to tak vždycky – buď myslím na něco úplně jiného, na naprosto jinou situaci, anebo se soustředím na jediný předmět. Předmět v pokoji na privatě, nebo na chlapovi. Oči mám jakoby mimo svého těla, mysl mám jakoby mimo svého těla. Jeho prsty, teď jsem se soustředila na jeho prsty. Jsou drsné a drápou mě po kůži, i na pohled jsou strašně velké a surové. Tak jiné než ty moje, jako by to byly samostatné končetiny. Určitě si je dlouho drhnul, než sem přišel. Ale zažranou špínu, pach práce, to člověk hned tak lehko nesmyje. Kdoví, jestli je to vidět i na mně. Když na privatě kupuju v Lidlu velké balení tekutého mýdla Cien, tuší lidé, že pracuju v sexbyznysu? Je mi to vidět na očích, číší mi to z těla?

Na začátku jsem měla špatnou náladu a byla k němu tvrdá, sarkastická, a tvrdý byl potom na mě i on. Chtěl mi to vrátit, ale byl nejistý, rozladěný – tvrdě kmital jako sbíječka. Musel cítit, že jsem jinde, že jsem nepřítomná, že nejsem doma. Už mu nešlo o vzrušení, už chtěl jen přežít se ctí. Sotva se udělal, odpadl zpocený vedle mě na postel přikrytou dekou.

Většinou mám lepší náladu a jsem milejší. Když dojde na standardní otázku, jak to mám ráda, řeknu „zezadu a tvrdě“. Upřímně – je mi to jedno, ale chlapy to vždycky vzruší. Další výhoda je, že se jim nemusím dívat do tváře a můžu si myslet na svoje věci nebo kontrolovat, jestli se mi neloupe lak na nehtech. Právě předevcírem tu byl takový skromný chlápek,

celkem sympaták. Usmívala jsem se na něho, nastavila mu zadek a představovala si, jak půjdu utratit vydělané peníze do obchodu s oblečením, už si na sebe musím něco koupit. Viděla jsem krásnou barevnou blůzku. I krásné šaty! Když už se blížil k vyvrcholení, párkrát jsem hlasitě zavzdychala, jakože už taky budu, a za chvíli byl konec. Rozloučili jsme se, dali si pusu na obě tváře, myslím, že ani jedna strana nebyla nespokojená. Víím, že to zní divně, ale dost často mám fajn pocity z dobře vykonané práce.

Moderné nemocnice sa už nemaľujú na bielo, sú zelené. Biela stresuje, zelená upokojuje. Jej telo sa pomaly sunie do tunela, dýcha len plytko. Zapadá na miesto ako rakva do kremačnej pece rozpálenej na päťsto stupňov.

Povedali jej, že procedúra bude nepríjemná. Nespala dobre a od rána bola roztrasená. Zahryzla si do vnútornej strany líca, keď silno a rýchlo žuvala vložky s jogurtom a ovocím. Raňajky nedojedla a doteraz má v ústach opuchlinu, stále si po nej prechádza jazykom. A vlastne, nehovorili jej, že pred vyšetrením nemá jesť? Kurva!

Ešte aj ten taxikár. Keď mu povedala, do ktorej nemocnice chce ísť, spýtal sa, kam presne. Okrem zvedavosti nemal dôvod – nemocnica mala len jeden vchod. Zaskočená mu odpovedala.

„Ááá, na em-er-í,“ znalecky potvrdil taxikár príjem informácie, kýval hlavou. Prekvapilo ju, koľko o vyšetrení vedel. Dovtedy si myslela, že nie je celkom bežné, ale z jeho rozprávania sa zdalo, že ho absolvoval každý druhý člen rodiny alebo zákazník. Vedel všetko. Že si treba dať dole všetko kovové – „možno aj podprsenu, ak má nejaké kovové časti,“ pozrel do spätného zrkadla, k prižmúreným očiam jej predstavivosť dokreslila slizký úsmev –, že to bu-

de v tuneli buchotať, ako keď zbíjačkou trhajú asfalt, že jej do slúchadiel na želanie pustia hudbu a do ruky vložia tlačidlo pre prípad núdze. Pozná prípady, keď ľudia spanikáрили a po pár minútach sa hrabali von.

„Všelijaké klaustrofóbie, haluze a tak,“ menoval. Aróma v tvare stromčeka omotaná ružencom sa natriasala a prenikavo páchla, podľa nápisu Wunderbaum.

„Šťastný ten, čo tam nemusí ísť,“ klopal si taxikár na čelo, keď odbočoval k nemocnici.

Musela sa odličiť. To jej povedal asistent, keď ju našiel stáť iba v nohavičkách v predsieni vyšetrovacej miestnosti. V podprsenke naozaj mala kovové kostice a háčiky, ale kovové zložky sú vraj aj v mejkape. Asistent jej so sklopeným zrakom podal zelené papierové oblečenie a dal jej minútu, aby si vatovým tampónom rýchle zotrela hrubú vrstvu, ktorú si ani nie pred hodinou naniesla bez toho, aby vedela, že sa natiera kovom. Potom jej nepokryte hľadel na veľké materské znamienko na odličenej tvári. Nakoniec ju ešte prešiel ručným detektorom ako pri letiskovej kontrole. Niekde v oblasti krížov jej to pípalo, ale bola si istá, že v nohavičkách nič nie je. Modlila sa, aby sa nemusela vyzliecť úplne, lebo sa neoholila, a čo keď sa jej to papierové pončo vyhrnie? Spýtal sa jej, či náhodou nemá kovový implantát alebo nejakú protézu. Roztrasená nebola schopná zo seba dostať odpoveď.

„Hádam to bude v poriadku, niekedy tomu prepína,“ mávol rukou a otvoril dvere do vyšetrovacej miestnosti.

Po strese ostatných dní a mesiacov sa jej v tomto čudnom soláriu páči. Nič jej nechýba, dejú sa s ňou veci, robiť nemusí nič, len nehybne ležať. Zaparkovaná, hlboko dýcha, do naširoko otvorených očí jej periférne vnika len bledozelenkavé svetlo. Hudbu jej do slúchadiel nepustili, možno im aj povedala, že nechce, nepamätá si. Údery okolo nie sú až také hlučné. Personál sa v rutinných pohyboch venuje ob-

sluhe, všetko prebieha pokojne, podľa plánu. Bolo jej trošku chladno, až kým jej do tela nezačala prúdiť kontrastná látka a s ňou teplo. V ruke zohrieva pohotovostný balónik, ale nestlačí ho, je si istá. Neprestáva sa diviť – na obávanom vyšetrení sa po pár minútach cíti zrelaxovaná a v bezpečí, modlí sa, aby sa nikdy neskončilo.

Ambície skoro žiadne, vždy mala problém vidieť sa v budúcnosti. Šediny si vedela predstaviť, ba aj vrásky. Ale čo bude robiť, čím bude, kým bude, to už nie. Teraz cíti priam fyzickú blízkosť akéhosi mílnika. Neteší sa, že je z nej pacientka, že ju neposlúcha telo. Na druhej strane – nečelí dilemám, horizont sa skrátil, plne sa sústreďí, má jasný cieľ. Ak prežije, bude nová.

„Počkaj, to nemyslíš vážne!“ Naďa Kristíne oznamuje, nepýta sa jej. Zastane, o krok ustúpi, zamračí sa, možno sa jej to len zdalo. „To by som do teba v živote nepovedala!“

Kristína prešľapuje o krok pred Naďou, pozerá do zeme, zahryzne si do pery, asi už aj ľutuje, že nemlčala. V podchode medzi zastávkami MHD pred školou, na pozadí plagátov a tváří škeriacich sa z grafiti, stoja ako sochy, brzdia davy študentov.

Aj ony dve sa ponáhľali na prednášku, ale teraz je jasné, že ju vynechajú. Pomaly podpätkami klopkajú po menách čerstvých inžinierov ekonómie namaľovaných na chodníku. Asfalt je popraskaný a znova zacelený, celé mesto je plné jaziev, na panelákoch, na chodníkoch, na cestách. Nedajú sa veci spraviť poriadne, na prvý raz?

O chvíľu sedia v kaviarni, jedia zapekaný sendvič a pijú kapučíno.

„Čo ti jebe? Čo ti už načisto...?“ pýta sa Naďa dookola, odmieta prijať informáciu.

Kristína, drobné dievča z východu, situáciu vysvetlí so sklopeným zrakom, no priamočiaro a prekvapivo jednoducho. Malý križik na zlatej retiazke sa jej rytmicky rozhojďá po každej dokončenej vete. Dlhو rozoberajú zásadné otázky aj citlivé podrobnosti. Naďa už novinku pomaly trávi a je čoraz viac zvedavá.

Kráča medzi stromami cestičkou, na ktorú po nočnej smršti popadali konáre. Inokedy plná bežcov, cyklistov, párikov a psičkárov, cez víkend rodinky s deťmi, dnes tu nie je skoro nik. Cyklista sa s nadávkou otočil – ani jeho nadupaný bicykel na hrubé konáre nestačil. Za sebou Naďa nechala aj dôchodcu-psičkára, ktorý sa dal odhadzovať polámané haluze.

Chystala sa sem už dávno, odkedy začala chodiť na univerzitu a dozvedela sa, že je blízko rieka. Až teraz nadišiel čas. Nie je dobre oblečená ani obutá. Podpätky sa jej boria do mäkkej zeme, je jej chladno, ale zúfalo sa potrebuje hýbať. Už je pri Dunaji a žiada sa jej zísť až k vode, aspoň si v rieke omočiť dľaň, ale dvakrát sa pošmykne, nechá to tak. Ide po cestičke ďalej, vytrvalo. Obzrie sa, nikto nejde. Plače? Sama nevie. Hlboko potiahne nosom a nešikovne si odpluže, slina s hlienom sa jej lepia na jazyk, visia na brade, *do piči!*, zabudla si vreckovky.

Čo ju rozladilo? Rozhovor s Kristínou, jasné, prehráva si útržky brázdiace najčerstvejšiu pamäť. Prečo sa jej Kristína zdôverila práve teraz, keď je tá bohovská novina stará už skoro rok? Naďa jej pred pár dňami povedala o svojom zdravotnom stave. Chcela jej to Kristína opätovať, nejakým zvláštnym spôsobom sa jej zavďačiť?

A druhá vec – Kristína sa jej spýtala, čo si *ona* o sebe myslí, čo za človeka je *ona*. Vyprskla, keď sa Naďa, stále v šoku, spýtala kamarátky, ako sa s tým vyrovnáva *morálne*. Akým človekom chce po tomto všetkom byť. Nemala v úmysle súdiť... Alebo mala?

„Jasné, že to nie je v pohode, jasné, že s tým nie som okej. Morálne,“ prstami do vzduchu nakreslila úvodzovky, „ani inak. Kebyže to niekto zistí, tak sa rovno odjemem. Takže dúfam, že to nikomu nevykvákaš. Ale čo si, do piči, o sebe myslíš, že ty si čo... stopercentná? Za to, že super vyzeráš, dobre sa učíš, máš príjemnú hipsterskú brigádičku, pekného chlapa, chodíš každý víkend domov za maminkou, ku všetkým milá. Dokonalé dievčatko. Si nikdy nespravila chybu? Veď sa na seba pozri – si ako robot! Čo je v tebe, čo si zač, čo si ty za človeka? Prepáč...“

Naďa sa neurazila. Odkedy začala chodiť po doktoroch, kladie si podobné otázky. Druhí ju vždy mali za dokonalú, pritom sama si pripadala skôr otravná – ako miešačka betónu pustená naprázdno. Žila len tak, medzi rečou, celkom automaticky, sem-tam sa trochu posnažila. Výsledkom bol obyčajný štandard. Prežívala, až doteraz.

Už sa jej nechce usmievať a byť s každým zadobre. Často ju prepadá únava – len si tak hocikde sadne a pozerá. Na deti v reflexných vestách, čo sa držia za ruky, na fajčiara vo vyťahovaných slípoch na balkóne oproti ich oknu, na do krvi rozhádaných bezdomovcov na stanici, na teplý vietor, čo rozčerí mláky po daždi, na maminku, ako v kuchyni tancuje pri varení, na vlastnú tvár v zrkadle. Nudí sa aj baví sama so sebou, nemá silu vstať, je dutá. Aký je človek, čo v sebe má? *O čom sníva, o čom sníva, lo-ko-motí-va*, spieva si v duchu proti svojej vôli starú pesničku. Prečo zase prší? Veď pred chvíľou len mrholilo. A kam až to, preboha, zašla, do Čunova?!

Čo je príčinou prechladnutia? Je to samotná zima, čo zafarbí nos na červeno, rozbolí hrdlo, nadurí uzliny; alebo nejaké vírusy či baktérie – v reklame ich vždy kreslia zelené – číhajú na zimou oslabené telo a zákerne zboku zaútočia? Jalová

úvaha, citelný je fakt – organizmus sa správa inak, vysíela do mozgu signály nepohody, nervy brnia. Ako každý víkend je doma, u maminky v rodnom meste. Tentoraz jej nepomôže. Naopak, maminka sa postará o ňu ako o bábätko. Rohy deky neodstávajú, každý zasunie pod choré telo, dcérenku zakuklí ako larvu. V kuchyni na sporáku má starý desaťlitrový hrniec plný vylúhovaných rozomletých chlpatých šípok, v macerate plávajú kúsky citróna a kôstky, roztok je nasýtený medom. Naďa sa buď poštie, alebo dostane cukrovku.

Nič sa tu nezmenilo. V každom kúte spomienka, v každom rohu obraz a vôňa, čo prebudia neurón, ten do archívu posunie vzruch, ten z galérie vytiahne starý výjav aj s emóciou. Fotky v pamäti nie sú čiernobiele, ale prudko farebné, kričia. Tú dieru na stene pred dvoma desaťročiami urobila ona – hrala sa s bublinkou, ktorá pod tapetou nemala byť. Odhalený kus panela stále vyzerá skoro ako mapa Česko-Slovenska, stále tam je. Staré ráohy ležia pokladané v špajzke v bielych igelitkách s logom obchodu s potravinami, ktorý už neexistuje, predávajú v ňom štýlové bicykle, čo majú vyzeráť staré. Maminka veci nemení, nevyhadzuje, ale byt stále pôsobí zachovalo, útulne, čisto. Ako pani domáca.

Trpezlivosť dcéra zdedila len pre vybrané situácie a choroba medzi nimi nie je; kašeľ, sopeľ, svrbenie v nose, kýchanie, vysoká teplota – to sú nezaslúžené krivdy a odvčera trvajú už od praveku. Tretíkrát za hodinu ide na záchod, trieska dverami, listuje v novinách. Ticho hreší – prečo píšú o každej tragédii, čo sa na Slovensku stane? Napriek tomu s plytkým dychom listuje ďalej a nevie odtrhnúť pohľad od fotky sprešovaného auta s presným časom exitu 22:45, čísla v digitálnej podobe, a menami obetí: Pavol (34) a Martinka (22). Smrť dokáže byť schematická – diskotéka, alkohol, bezpečnostné pásy ostali bezpečne visieť, zákruta na zlej

ceste medzi dedinami, šmyk, strom, zranenia nezlučiteľné so životom. Na ďalšej strane sa utopil Igorko (11) a rodina z Revúcej prišla o strechu nad hlavou kvôli dlhom.

Naďa voči desivým predstavám nikdy nebola imúnna. Smrť, choroba, nešťastie, zakaždým ju vyplašia a znehybnia. Ich príťažlivej sile sa však nevie brániť. A v okamihu vlastného telesného zlyhania cíti zadosťučinenie. Už sa nemusí strachovať, už to prišlo – konečne môže byť zdesená v prvej osobe, trasie sa.

„Pojď se podívať, tohle je rozkošné, to se pobavíš,“ volá ju maminka zo sušiarne. Je v nej žehliace *prkno*, sušiak na *prádlu* a pohodlná hostovská posteľ – keď príde Naďa domov, vždy je pekne ustlaná, hoci ona stále spáva vo svojej detskej izbe. V sušiarňi je aj stolík so starým počítačom. Svetlo z obrazovky žiari na máminu krásnu tvár, ona azda nestarne. Iba zvnútra degeneruje pod vplyvom gigových mailov od aktívnych kamarátok, asi ich za preposielanie platia.

„To mi poslala Zuzička.“ O svojich známych hovorí tak, ako keby ich Naďa mala dôverne poznať.

Maminka dojata pozerá na powerpointovú prezentáciu spiacich šteniatok. Potom so slzami v očiach odchádza do kúpeľne, *dopralo jí*. Dcéрка vyklopila z kufra za týždeň špiny, do pondelka bude katarzia a avivážové znovuzrodenie. Minulý víkend jej maminka na tomto istom mieste, o tomto istom čase ukazovala video (kamarátky!), v ktorom z rovnako veľkého kufra pred švajčiarskymi colníkmi vylieza utečenec z Eritrey. *Strašný svet*. Ľudia si po sieti posielajú obrázky zvieracieho šťastia a ľudského utrpenia.

Naďa sadá za počítač, automaticky otvára priečinok so svojím menom. Je v ňom celý jej život zoradený v rokoch. Ešte na strednej digitalizovala staré fotky, priečinok narás-

tol na viac než dvadsať foldrov. Mala rada poriadok a systém sa jej teraz zide viac než hocikedy – možno keď si prezrie fotky jednu za druhou, vytvorí si o sebe štruktúrovanú predstavu. Lebo keď sa jej Kristína pýta, čím je, nevie sa vykoktať. Môže žiť bez toho, aby vedela, čo ju ustanovuje, aby poznala svoj základ? Môže tak zomrieť?

Narodila sa a neplakala. Lekári sa čudovali, rodičia sa obávali, ale vraj všetko ostatné bolo v poriadku. Fotka je tiež v poriadku, normálna. Maminka ružová v tvári, tatko vysmiaty aj vyplašený, bábätko akési pripučené, s vystrčenou bradou, nezúčastnený výraz. Jediná spoločná fotka s otcom. Zavolá na maminku, jej hlava sa hneď objaví vo dverách.

„Co bys ještě chtěla vědet, lásko moje? Je mi to líto, ale odešel od nás. Byl podzim, několik dní se poflakoval kdo-víkde, pak přišel, celý mokrý, sbalil si pár věcí do kufru, políbil nás obě a odešel do deště. To je vše.“

„Ale proč?“

„Když já přesně ani nevím, je to hodně dávno. Byl nemocný, nedovedl žít s námi, pořád říkal, že nám nechce ublížit, ale nikdy jsem mu v tomhle nerozuměla.“

„Odišiel... a stále žije, si si celkom istá?“

„Jasně, že žije. Prý bydlí někde v Praze.“

Naďa má svoje pochybnosti, nechápe, ako sa s tým maminka mohla vyrovnáť, ale nemá silu opakovať rozhovor, ktorý už stokrát nikam nevedol.

Raz dávno, mala možno osem, možno desať rokov, bol u nich na návšteve jeden pán. Maminka jej dala z plechovej krabičky *pamlsek* a poslala ju do izby hrať sa. Skoro nikdy jej sladké nedávala a Naďa si ho nikdy nepýtala. Sedela v izbe, hračky nehybné, ona tiež, cukrík tiež, zasunutý medzi lícom a zubami narúšal sklovinu a zasieval kaz,

počúvala šepot dvoch hlasov. Keď chlap odišiel, pýtala sa maminky, kto to bol. Vraj *jenom jeden strejda*.

Z deviatich rokov na základnej škole hádam ani nemá toľko spomienok ako fotiek, a tých je tiež menej než málo. Klasika za všetky – dievča s dvomi vrkočmi, úsmev s nekompletným chrupom, na stole šlabikár. Maminka má určite niekde pôvodné balenie – fotografia vo veľkom formáte, meno, trieda, biela pasparta, priesvitný krycí krepový papier. Ako pavučina. Pamäť zanesená prachom. Alebo v nej možno viac nikdy nebolo.

Iná ikonická fotka – malá Nadenka za klavírom. Drží sa ho ako topiaci kusa dreva. Ešte aj ten klavír bol v kľči, tak strnulo za ním sedela.

Deväť vysvedčení so samými jednotkami, pár vlašných kamarátstiev, väčšinu triedy by už nespoznala. Spomienky na spolužiakov ploché ako vystrihovačky z detského časopisu, ako hrudník učiteľky zemepisu. Ráno raňajky a škola, večer večera, úlohy a spať. Dookola, potom letné prázdniny, potom Vianoce, potom zas. Zo dve vybočenia z normálu – zlomená ruka v sadre či týždeň na infekčnom sama bez maminky. Malé traumy, zopár radostí, dokopy nič mimoriadne, len rýchle roky pomaly plynúcej hmly.

Prázdna, ide do kuchyne niečo zjesť. Maminka jej automaticky zohrieva mlieko, *koťátko moje*, a zas jej naberá za žufanku čaju. Oba hrnčeky stoja na stole pred ňou, môže si spraviť strik.

„Tak co, už je ti líp?“

Naďa len pokrúti hlavou. Nebude maminke klamať ani ju príliš zaťažovať.

„Snad je to jenom chřipka, to přejde, uvidíš.“ Ešte nič nevie.

Nada vstáva od stola, objíma ju, krčí tvár, aby zastavila slzy.

Maminka jej ponúka knedľu vo vajci. Sama vždy štíhla bez odriekania, nikdy nepochopila koncept diét.

„Koukala ses na fotky?“ Maminka má krásny úsmev, Nada prežúva kyslú uhorku, len stroho prikývne. S plným bruchom opäť sadá k počítaču. Ledva dýcha, nos blokuje nádcha, na pľúca tlačí žalúdok s tromi knedľami, tromi vajcami a tromi kyslými uhorkami. Kalorický trojboj rozdýchava ústami ako pri pôrode.

„Víš, ktorou mám nejradši, že ano?“

Vie. Ešte stále z nej má rozpačité pocity a keby ju mala niekomu ukázať, červenala by sa. Dala sa kamarátkou prehovoriť, aby si vo fotoateliéri spravila „portfólio“. Fotograf naznačoval, že ktovie, možno si album všimne nejaký modelingový agent, ktorému by to, za malý príplatok, mohol sám posunúť. Príplatok bol malý len v porovnaní so sumou zaplatenou za fotky, spolu to bol kopec peňazí. Verzia pre maminku hovorila o šikovnej kamarátke, ktorá chce byť fotografkou a na Nadi si to len vyskúšala.

Dovtedy svoje telo nebrala ako predmet podliehajúci estetickým kritériám. Česala sa, aby nebola strapatá, neurážala školský poriadok a vkus okolia. Veci nosila čisté, ale hlavne také, aké mala. Maminka sa na nej nerealizovala, ona sama takisto nie, jej módou bol zvyk a účel. Spolužiačky začali nosiť rôzne výstrelky, podľa nej zbytočne a predčasne. Pritom nebola puritánka a ani k náboženstvu ju maminka nevedla; presne vedela, ako vyzerajú dospelé ženy. Nie z učebníc, ale z pornočasopisov.

Niekedy v tomto veku – presne v jeden konkrétny deň, v jednom okamihu, vychádzajúc z vane, zbavená skresľujúceho oblečenia – si uvedomila, že je sexi. Že vyzerá ako ženské z časopisov. Netúžila po tom, čo tam predvádzali,